

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

Skelbimus į laikraštį „Anykšta“, portalą anyksta.lt galite užsisakyti **elektroniniu paštu** anyksta@anyksta.lt arba reklama@anyksta.lt

Telefonai pasiteirauti: (8-381) 5-94-58; (8-686) 33036.

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 92/9582

Nepasiturintieji sulauks paramos

2 psl.

Planuose – tarpukario garvežio atkūrimas ir miegamasis Siauruko vagonė

3 psl.

Kokia rajono sveikatos priežiūros įstaigų ateitis?

Leonas ALESIONKA, gydytojas, socialdemokratas, buvęs Anykščių rajono meras:

„...D. Vaiginas nuedavo į Anykščių rajono tarybos posėdžius, pakaulydavo pinigų, nes ligoninei trūksta.“

3 psl.

Anykštėnų kraštotyrininkų sambūris

4 psl.

šiuipynys

LAUREATAS. Gruodžio 3-iają, penktadienį, 15 val. bus pagerbtas šių metų Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatas Gintaras Ražanskas. Premijos įteikimo iškilmės pirmą kartą bus surengtos Anykščių Jono Biliūno gimnazijoje – ten, kur laureatas jau 33-iusius metus dirba istorijos mokytoju ir plėtoja kraštotyros veiklą.

Įvertinimas. Lapkričio 26 dieną, 30-metį švenčiantys Panevėžio prekybos, pramonės ir amatų rūmai paskelbė 2021 metų geriausiuosius – įmones ir verslo atstovus. Už nuopelnus Lietuvos ūkio gerovei Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų bronzinė „Darbo žvaigždė“ skirta VšĮ „Sveikatos oazė“ direktorei Sonatai Veršelienei.

Bendradarbiavimas. Lapkričio 26-ąją Molėtuose susitiko ir savivaldybių bendradarbiavimą naujuoju ES programavimo laikotarpiu aptarė Anykščių, Molėtų, Švenčionių ir Utenos rajonų savivaldybių merai. Sutarta, kad rajonai kuruos atskiras sritis: Anykščiai – kultūros, Molėtai – turizmo, Švenčionys – švietimo ir žaliojo kurso, Utena – socialinę ir investicijų plėtos.

Dovana. Anykščių Rotary klubas Anykščių rajono savivaldybei perdavė dūmų detektorius, kurie bus išdalyti Anykščių rajono gyventojams Detektorių įrengimu vienišų, senyvo amžiaus, socialinę riziką patiriančių asmenų patalpose pasirūpins savivaldybės darbuotojai, seniūnai, Anykščių rajono priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba bei Anykščių rajono ugniagesių tarnyba.

Ant pėsčiųjų tilto bus galima prigulti

Anykščiuose, ant pėsčiųjų tilto per Šventosios upės užtvanką, pastatyti mediniai gultai. Juos Anykščių rajono savivaldybės užsakymu pagamino Anykščių menininkų asociacijos pirmininkas, Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatas, poetas, skulptorius Žilvinas Pranas Smalskas.

Gultus pagaminęs menininkas Žilvinas Pranas Smalskas juos dedikavo „pavargusiems“.
Nuotr. iš Ž.P.Smalsko feisbuko paskyros

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Savo kūriniais autorius pasidalijo feisbuke, o šalia paviešintų nuotraukų paliko komentarą, kad šie gultai yra skirti „pavargusiems“.

Gultams pasirinktą vietą netrukus įvertino ir žinomi anykštėnai. „Anykštos“ feisbuko paskyroje šia tema prakalbo menotyrininkė, Vilniaus dailės akademijos dėstytoja dr. Jolanta Zabulytė.

„Prie upės labiau tiktų - kas gulės vaikščiojamoje vietoje? Nebent po pasibuvimo kavinėje „pavargę“, - komentavo ji.

8 psl.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus tenka „prisijaukinti“

Sigita PIVORIENĖ
sigita.p@anyksta.lt

Anykščių Antano Baranausko pagrindinės mokyklos pradinė klasių mokytoja Elena Bražiūnienė mokytoja dirba jau 42-ejus metus.

Anykščių Antano Baranausko pagrindinės mokyklos pradinė klasių mokytoja Elena Bražiūnienė pedagogės darbą dirba jau 42-ejus metus.

Nuo pat mokytojavimo pradžios E. Bražiūnienė susiduria ne tik su gabiais vaikais, – ir su įvairių sutrikimų turinčiais moksleiviais. Tokį darbą mokytoja teigia pasirinkusi neatsitiktinai – vaikystėje pati patyrusi ne-teisybės jausmą, nusprendė: užaugusi sieks, kad kiti vaikai būtų laimingesni.

5 psl.

KALĖDŲ REZIDENCIJOS ATIDARYMAS ANYKŠČIUOSE – GRUODŽIO 4 DIENĄ

Kalėdų rezidencijos atidarymas Anykščiuose – gruodžio 4 dieną. Prasidės švenčių laukimo maratonas.

Pirmą kartą kelius į miestą nušvies angelai: Anykščiuose bus įžiebtos net aštuonios angelais dabintos eglutės! Taip pat jau trečius metus iš eilės Anykščiuose duris atvers ir Kalėdų senelio rezidencija.

Gruodžio 4 d. prie Anykščių kultūros centro visų anykštėnų ir miesto svečių lauks įspūdingas renginys. Čia nuo 10 val. ryto šurmuliuos jauki kalėdinė mugė, o 17 val., sužibus kalėdinei eglei, džiugins Rock and Roll grupės „Marabu Band“ koncertas bei Kauno valstybinio lėlių teatro pasirodymas.

Įžiebus pagrindinę kalėdinę eglę, visas miestas nušvis – šventinę nuotaiką kurs švytintys angelai, eglučių kompozicijos bei įspūdinga Kalėdų senelio rezidencija, kuri tradiciškai įsikurs Istorijų dvarelyje, Paupio g. 10. Iki pat sausio 6 d. vaikučiai galės gyvai susitikti su pačiu tikriausiu Kalėdų seneliu, veiks kalėdinis paštas, šešėlių teatro kūrybinės dirbtuvės.

Kalėdinė mugė miestelėnus ir svečius džiugins net du kartus – gruodžio 4–5 dienomis bei gruodžio 21–23 dienomis. Čia galėsite sušilti gurkšnodami karštus gėrimus, užkąsti, išgityti skanumynų bei kalėdinių dovanėlių artimiesiems.

'usitikime jau gruodžio 4 dieną Anykščiuose – švytinčių angelų mieste!

Kalėdų rezidencijos rėmėjai

Rokiškio vadovų klubas

Informacinis rėmėjas

Laikraštis „Anykšta“ ir internetinis naujienų portalas www.anyksta.lt

Nepasiturintieji sulauks paramos

Per gruodį 2 tūkst.710 nepasiturinčių Anykščių rajono gyventojų sulauks paramos maisto produktais ir higienos prekėmis.

Maisto produktus gali gauti tie gyventojai, kurių vidutinės mėnesio pajamos vienam šeimos nariui neviršija 192 eurų per mėnesį. Esant objektyvioms priežastims, savivaldybių administracijos nustatyta tvarka, parama gali būti skiriama, kai pajamos viršija 192 eurus per mėnesį.

Išimties atvejais ir jiems tai-

komus dydžius nusistato kiekviena savivaldybė individualiai.

Paramos krepšelį sudaro 10 skirtingų maisto produktų: miltų mišinys blynams, avižiniai sausainiai su šokolado gabaliukais, grikių kruopos, greitai paruošiama avižų košė su džiovintomis uogomis, rapsų aliejus, kiaulienos konservai,

vištienos konservai, keptos pelės pomidorų padaže, konservuota raugintų agurkų sriuba bei razinų ir riešutų mišinys.

Jame taip pat yra penkios skirtingos higienos prekės – skystas skalbiklis, muilas, dantų pasta, šampūnas ir dantų šepetėliai.

„Saugant tiek paramos gavėjus, tiek paramą dalijančių nevyriausybinių organizacijų ir savivaldybių darbuotojus, visi paramos paketai bus iš anksto supakuoti ir paruošti išsineš-

ti, todėl asmeninių krepšelių žmonėms atsinešti nereikės. Gyventojams atsiėmus paramą, už juos paramos gavėjų sąrašą taip pat pasirašys paramą dalijantys darbuotojai“, – rašoma Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pranešime.

Gruodį dalijama parama – paskutinė šiemet. Paramos nepasiturintieji jau sulaukė vasario, balandžio, birželio, rugpjūčio ir spalio mėnesiais.

-ANYKŠTA

spektras

Parama. Per gruodį maždaug 189 tūkst. nepasiturinčiųjų sulauks paramos maisto produktais ir higienos prekėmis, pranešė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Parama bus dalijama daugiau nei 600 punktų visoje Lietuvoje. Dėl tikslaus dalijimo laiko gyventojai turėtų kreiptis į savo seniūniją arba šios informacijos ieškoti savivaldybės bei „Maisto banko“ interneto puslapiuose. Paramos krepšelį sudaro 10 skirtingų maisto produktų bei penkios skirtingos higienos prekės. Gruodį dalinama parama – paskutinė šiemet. Paramos nepasiturintieji taip pat sulaukė vasario, balandžio, birželio, rugpjūčio ir spalio mėnesiais.

Greitis. Valstybinės reikšmės keliuose pradėjo veikti dar 56-ios vidutinio greičio matavimo sistemos, pirmadienį pranešė Automobilių kelių direkcija. Iš viso valstybinės reikšmės keliuose šiuo metu veikia 162 vidutinio greičio matuokliai, tikrinantys greitį bei 70 momentinio greičio matuoklių, išdėstytų pavojinguose taškuose. Šie matuokliai fiksuoja greičio pažeidimus, kelių mokesčio sumokėjimo, techninės apžiūros ir civilinės atsakomybės draudimo galiojimą. Planuojama, kad kitais metais valstybinės reikšmės keliuose bus įrengta dar 50 vidutinio greičio matuoklių – šimtas įrenginių.

Dovanos. Šalies ligoninėse gimdyvėms ir jų naujagimiams išduodami ankstyvojo skaitymo lauknešėliai, pranešė Martyno Mažvydo biblioteka. Nacionalinės bibliotekos teigimu, ankstyvojo skaitymo projektas „Knygų startas“ yra plečiamas, praėjusiais metais jį išbandžius Vilniaus apskrityje. Pirmuosius skaitymo žingsnius padedantį žengti lauknešėlių sudaro Indrės Zalieckienės knygelė „Kapt kapt“, atitinkanti iki trejų metų vaikų galimybes ir poreikius, bibliotekos skaitymo specialistų parengti patarimai tėvams, kaip skaityti su vaiku, spalvingi skirtukai ir pirmasis skaitytojo pažymėjimas. Visos priemonės pateikiamos specialioje „Knygų starto“ kuprinėlėje.

Pensijos. Gyventojams, kurie sukakus pensijos amžiui laiku nesikreipia dėl pensijos, ją galės atgauti už ilgesnį praleistą terminą negu dabar – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija žada jį pailginti dukart – nuo šešių iki 12 mėnesių. 2022-aisiais vyrų pensinis amžius bus 64 metai ir 4 mėnesiai, o moterų – 63 metai ir 8 mėnesiai.

-BNS

DOVANŲ KUPONAS

„Anykštos“ redakcijoje laikraštį „Anykšta“ ir žurnalą „Aukštaitiškas formatas“ galite užprenumeruoti savo artimiesiems, kaimynams, draugams. Tai puiki dovana Kalėdų proga!

Padovanok savo artimajam „Anykštos“ ir „Aukštaitiško formato“ prenumeratą, ir jis Jus atsimins visus metus.

Šventinio dizaino dovanų kuponą galite užsakyti elektroniniu paštu reklama@anyksta.lt ir telefonais (8-381) 5-94-58 arba (8-686) 33036.

UAB „Anykščių šiluma“ informacija

Patvirtinta šilumos ir karšto vandens kaina gruodžio mėnesiui.

Šilumos kaina su pridėtinės vertės mokesčiu:

gyventojams – 7,47 ct/kWh

juridiniams asmenims – 8,29 ct/kWh

Karšto vandens kaina su pridėtinės vertės mokesčiu:

gyventojams – 8,50 Eur/m³

juridiniams asmenims – 9,44 Eur/m³

In memoria

Mirė finansininkas Pranas Bulota (1931–2021)

Pirmadienį į paskutinę kelionę išlydėtas finansininkas, ilgametis Anykščių rajono vykdomojo komiteto finansų skyriaus vadovas, savivaldos organizatorius Pranas Bulota. Finansininkas mirė sulaukęs 90-ies metų.

P.Bulota užaugino dabartinį Seimo narį, garsų krepšininką Sergejų Jovaišą bei bibliotekininkę Juditą Skačkauskienę. Sulaukė aštuonių anūkų.

Anykštėnai P.Bulotą prisimena kaip ramų, teisingą, apsišvietusį ir labai sąžiningą žmogų. „Likus 3-4 savaitėms iki išėjimo, jis dar skaitė knygas“, – „Anykštai“ apie

tėvą kalbėjo S.Jovaiša. S.Jovaiša prisiminė, kad buvęs Lietuvos finansų ministras Romualdas Sikorskis yra sakęs, jog Pranas buvęs vienas stipriausių iš rajonų finansininkų. „Tą pačią dieną, kai tėvas išėjo, gavome filmuką iš Anglijos, kuriame užfiksuota, kaip jo jauniausias proanūkis Rokas žengia pirmuosius žingsnius.

Vienam pirmi žingsniai, kitam – paskutiniai...“ – „Anykštai“ sakė S.Jovaiša.

P. Bulota palaidotas šeimos kape, šalia savo žmonos, S.Jovaišos ir J.Skačkauskienės motinos Ekaterinos Bulotienės, mirusios prieš daugiau nei tris dešimtis metų.

-ANYKŠTA

temidės svarstyklės

Pagalba. Lapkričio 27 dieną Anykščiuose, Šaltupio g., atvykus ugniagesiams, didelio

svorio asmuo buvo išneštas ir įkeltas į greitosios pagalbos automobilį.

Vagystė. Lapkričio 26 dieną

apie 15.15 val. pastebėta, kad Anykščių seniūnijos Smalinos kaime iš aptvertos teritorijos buvo pavogta mobilioji elektros transformatorinė ant ratų,

taip pat, išlaužus elektros skydinės duris, buvo pavogta įvairių vidaus mechanizmų bei varis. Padaryta žala tikslinama. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Planuose – tarpukario garvežio atkūrimas ir miegamasis Siauruko vagone

Viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis direktorius“ dr. Darius Liutikas Anykščių rajono tarybai pristatė prioritетinių darbų sąrašą.

Prioritetinių darbų sąrašą numatyta, kad įstaiga bandys atkurti autentišką tarpukario laikų garvežį.

„Autentiško garvežio atkūrimas susijęs su noru turėti Lietuvoje bent vieną veikiančią tarpukario Lietuvos laikų garvežio modelį. Toks veikiančias garvežys gali tapti nauju turistinės traukos objektu“, - mano dr. D.Liutikas.

Siauruko keleiviams viešojo įstaiga „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ taip pat planuoja pasiūlyti patirti virtualią ir papildytą realybę.

„Diegiant turizmo inovacijas

– virtualią ir papildytą realybę – tikimasi, kad šio elemento įtraukimas į maršrutus gali turistinę patirtį padaryti labiau įsimintiną ir patrauklią, pavyzdžiui, atsiras galimybė naudotis skaitmeninėmis programėlėmis (apps) su istorinio kraštovaizdžio rekonstrukcijomis ir pan.“, - teigia dr. D.Liutikas.

Tarp viešosios įstaigos planų – geležinkelio stočių įveiklinimas. Jose norima įrengti bendruomenės sales, kavines ar pabėgimo kambarius.

Tai, kad naujasis viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ vadovas ne-

stokoja fantazijos, rodo ir kiti užmojai. Pavyzdžiui, norima įrengti verslo klasės vagoną su miegamosiomis vietomis arba lankytojams pasiūlyti Siauruko bėgiais traukiamą pirtelę.

Beje, viešojo įstaiga turi planų rekonstruoti tiltą per Šventosios upę, kuriuo dabar pūškuoja Siaurukas.

Anykščių rajono tarybos nariai kai kurias dr. D.Liutiko idėjas sutiko su šypsena veiduose. Tiesa, iškilo ir vienas aktualiausių klausimų – iš kur įstaiga visiems sumanymams ims pinigų.

Viešosios įstaigos „Aukš-

taitijos siaurasis geležinkelis“ direktorius dr. D.Liutikas sakė, kad įstaiga jau parengė bent keltą finansavimo paraiškų nacionaliniams bei tarptautiniams fondams. Sėkmės atveju, artimiausiais metais tikimasi gauti bent 150 tūkst. Eur.

Tiesa, prie kai kurių projektų vykdymo teks prisidėti ir viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ dalininkams, tarp kurių yra ir Anykščių rajono savivaldybė.

Gruodį viešojo įstaiga pasiūlys į Troškūnus keliauti „Lietuvos kalėdiniu traukiniu“. Dr. D.Liutikas sakė, kad gruodžio mėnesio kelionėms šiuo traukiniu jau visos vietos rezervuotos.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Viešosios įstaigos „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ direktorius dr. Darius Liutikas žada, kad Siaurukas netrukus gali sulaukti ir tarptautinio dėmesio.

komentaras Kokia rajono sveikatos priežiūros įstaigų ateitis?

Sveikatos apsaugos ministerija yra parengusi sveikatos priežiūros įstaigų pertvarkos planą. Jei jis bus įgyvendintas, Anykščių ligoninėje gali nebelikti dalies būtinausių paslaugų, taip pat ligoninei gali tekti jungtis su kažkuria didesnio miesto ligonine. Tarp ministerijos siekių taip pat yra noras sujungti Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centrą ir Anykščių ligoninę.

„Anykšta“ teiravosi pašnekovų, kaip jie vertina Sveikatos ministerijos planus pertvarkyti sveikatos priežiūros įstaigų tinklą.

Išlaikyti tuščią ligoninę – per didelė prabanga

Leonas ALESIONKA, gydytojas, socialdemokratas, buvęs Anykščių rajono meras:

- Negali būti, kad nykstantis rajonas, kuriame katastrofiškai mažėja gyventojų skaičius, nykstanti valstybė dėl tų pačių demografinių priežasčių, leistų sau išlaikyti tuščias ligonines, kurios neužsidirba savo pačių pastatų ir personalo išlaikymui. Niekur taip nėra ir nebus šitaip. Ligoninės samprata jau žymiai pasikeitė ir nuėjo į priekį. Tai – aparatūra, reanimacija, aukšto lygio operacijos, procedūros, diagnostika. Visa tai kainuoja brangiai. Ir jei nupirktas brangiai kainuojantis medicinos įrenginys, tai per 5-6 metus jis turi dirbti nesustodamas, kad uždirbtų naujesniam, tobulesniam įrenginiui įsigyti.

Anykščių rajono valdžia per ilgai klausė Anykščių ligoninės direktoriaus Daliao Vaigino

„nesąmonių“. D.Vaiginas nuedavo į Anykščių rajono tarybos posėdžius, pakauyldavo pinigų, nes ligoninei trūksta. O kuris gi Anykščių rajono tarybos narys balsuos už tai, kad nebūtų duodama pinigų ligoninei? Tai šventas reikalas. Balsuoja. Vienintelis buvo Anykščių rajono meras Kęstutis Tubis, kuris ėmė ir pakontroliavo, kaip panaudojami tie pinigai, kodėl jie neduoda efekto. Kodėl pacientai iš Anykščių mauna į kaimynines ligonines, kodėl? Ukmergėje palatų sienos paauksuotos? Kodėl pacientai negalėjo būti gydomi čia, Anykščiuose?

Remtis vien kaštų analize – per siaura

Veneta VERSULYTĖ, Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorės pavaduotoja (Liberalų sąjūdis):

- Mano nuomone, regioninėms savivaldybėms labai svarbu iš-

laikyti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų spektrą, tačiau teikiamos paslaugos turi būti kokybiškos. Kalbant apie Anykščių rajono savivaldybę, konkrečių sprendimų dar nėra priimta, bet svarstomi įvairūs variantai dėl galimo Anykščių ligoninės jungimo su kitų regionų ligoninėmis, ieškoma geriausių sprendimų.

Taip pat svarstomas klausimas dėl Anykščių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro perkėlimo į Anykščių rajono savivaldybės ligoninę, kad gyventojams būtų patogiau visas sveikatos priežiūros paslaugas gauti vienoje vietoje, tačiau visiškai nėra aišku, ar tokie sprendimai padėtų dalį ligoninės teikiamų paslaugų išsaugoti.

Be abejo, suprantamas Sveikatos apsaugos ministerijos noras ieškoti racionaliausių lėšų panaudojimo būdų, tik norėtusi, kad į problemą būtų žvelgiama kompleksiskai, įvertinat visus aspektus: ir personalo stoka, ir paslaugų prieinamumą-pasiekiamumą, ir kita. Šioje srityje sudėtinga rasti sprendimą, kad būtų užtikrinti reikalavimai paslaugų kokybei, o tuo pat metu sprendimai būtų racionalūs resursų prasme.

Apskritai, sprendžiant sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų teikimo klausimus, remtis vien tik kaštų analize būtų per siaura, čia labai svarbu vertinti ir visuomenės poreikius

Ligoninę visais įmanomais būdais reikia gelbėti

Mindaugas SARGŪNAS, Anykščių rajono tarybos narys (Liberalų sąjūdis):

- Aš esu tokios nuomonės, kad dėl pacientų patogumo Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centras ir Anykščių ligoninė gali būti vienoje patalpoje, bet pačios įstaigos turėtų veikti kaip savarankiškos įstaigos. Anykščių pirminės sveikatos priežiūros centras dirba nenuostolingai, Anykščių ligoninei sekasi išsilaikyti sunkiau. Sujungus dvi įstaigas, jei viena dirba pelningai, o kita nuostolingai, tai galutinis rezultatas gali būti toks, kad abi bus nuostolingos.

Galbūt Anykščių ligoninę yra galimybė padaryti kažkokio didmiesčio ligoninės filialu. Pavyzdžiui, Kauno klinikų ar Santaros. Čia reikia su ministerija kalbėtis. Kaip supratau, ministerija didina ligoninėje atliekamų operacijų skaičių. Pagal tai skiriamas finansavimas. Faktas, kad regionuose žmonių mažėja, operacijų tikrai nedaugėja, kuo toliau, tuo sunkiau sekasi pacientų pritraukti.

Ši reforma mus uždarys anksčiau ar vėliau. Reikia ieškoti galimybių, kaip prie to prisitaikyti, kad kuo patogiau būtų čia gyvenančiam anykštėnui. Gruodžio pradžioje bus koalicijos susirinkimas šia tema. Puikiai suprantame, kad visais įmanomais būdais Anykščių ligoninę reikia gelbėti.

Anykščiai liks be nieko

Romaldas GIŽINSKAS, socialdemokratas, buvęs Anykščių rajono tarybos narys:

- Sveikatos reforma prasidėjo labai seniai. Noriu priminti, kad a.a.Prezidentas Algirdas Brazauskas yra pasakęs, kad ligoninės turi būti kas 75 kilometrai. Bet tada nepavyko to įgyvendinti. Konservatoriai dabar tą reformą įgyvendins, o Anykščiai liks be nieko. Čia liks tik būtinoji pagalba.

Kaip sakoma, sienos negydo. Gydo gydytojai. O kad jie nevažiuoja į Anykščius... Dar būdamas Anykščių rajono tarybos nariu merui sakiau, kad reikia statyti kotedžus, juos nemokamai suteikti medikams su šeimomis. Bet tada manęs niekas negirdėjo. Buvęs sveikatos apsaugos ministras Vytenis Povilas Andriukaitis sakė, kad už mokesčių mokėtojų pinigų baigusieji mokslus turėtų atidirbti. O dabar mes kadrus ruošiamo Europos Sąjungai – Norvegijai, Švedijai ar dar kuriai šaliai.

Tarybiniais laikais medicina buvo labai prabangi, bet žmonėms tada buvo patogiau net ir Anykščiuose. Esu patyręs savo kailiu, kai, norint patekti pas gydytoją specialistą, reikia laukti mažiausiai pusantro mėnesio Utenos lygmeniu. O štai Vilniuje, Kaune, norint patekti pas neurologus, eilėje reikia laukti tris keturis mėnesius.

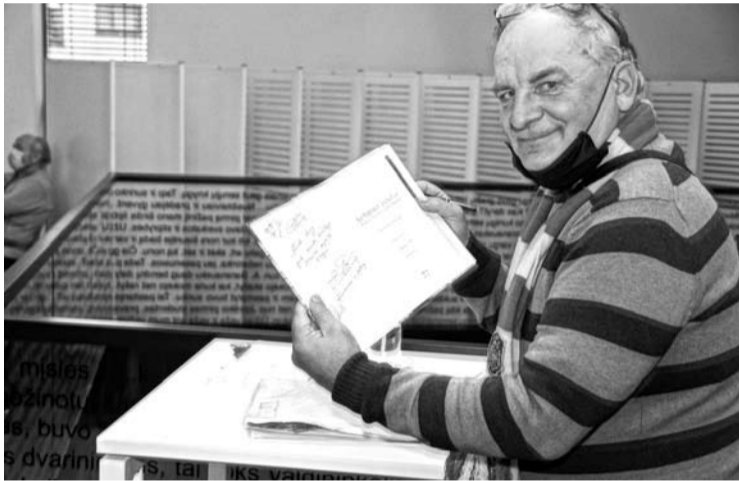
-ANYKŠTA.

Anykštėnų kraštotyrininkų sambūris

Birutė VENTERAITIENĖ

Lapkričio 27 dieną, šeštadienį, Anykščių viešojoje bibliotekoje vyko tradicinis anykštėnų kraštotyrininkų sambūris-seminaras „Draugaukime-bendraukime-bendradarbiaukime“.

Į sambūrį iš Vilniaus atvyko Lietuvos kraštotyros draugijos valdybos narys, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Turizmo ir etnokultūrinio ugdymo skyriaus metodininkas Arvydas Ščiukaitis, iš Panevėžio atskubėjo šviesaus atminimo prof. Osvaldo Janonio bendražygė, Surdegio praeities tyrinėtoja Valentina Vatutina. Renginyje dalyvavo didžioji dauguma Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narių, o tarp jų ir Anykščių rajono savivaldybės meras Sigutis Obelevičius.

Kraštotyrininkas Raimondas Guobis, per metus išleidęs net šešias knygas, dalija autografus.

Pranešimus skaitė kraštotyrininkai

Renginyje dalyvavo didžioji dauguma Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos narių, o tarp jų ir Anykščių rajono savivaldybės meras Sigutis Obelevičius.

Draugijos valdybos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius renginio pradžioje pasveikino jubiliejus švenčiančius kraštotyrininkus: Viešosios bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus bibliotekininkę Ligita Matulienę ir istoriką, lei-

dėją, visuomenininką, Anykščių krašto Garbės ambasadorių Ukrainoje Virginijų Strolia.

Tema „Patirtys, renkant medžiagą ir leidžiant Strolia giminės knygą“ mintimis dalijosi kraštotyrininkas V. Strolia. Jis pristatė giminaitės Vandos Strolaitės-Zinienės parengtą kraštotyros studiją „Strolia giminės knygą“. V. Strolia patarė kraštotyrininkams, kurie ateityje pasirys leisti savo giminėjų istorijas, nepatingėti paskaityti tarpukario spaudą, pasidomėti to meto pa-
pročiais bei madomis.

Bibliotekininkė L. Matulienė

perskaitė pranešimą „Petras Biržys ir pirmasis Anykščių kraštotyros leidinys“, kuriame pristatė 1928 m. išleistą pirmąją lietuvišką knygą apie Anykščius. Kraštotyros monografija „Anykščiai“ buvo Akiro sumanytos serijos „Lietuvos miestai ir miesteliai“ spaudinys.

Pedagogė, Kovo 11-osios Akto signatarė Irena Andrukaitienė kalbėjo tema „Svarbiausi žmonės gydytojos, rašytojos, poetės, vertėjos, visuomenininkės Vandos Didžiulytės gyvenime“. Pranešėja papasakojo apie V. Didžiulytės artimą draugystę su rusų literatūros klasiko Antono Čechovo broliu Michailu ir jo seserimi Marija bei bičiulystę su poete Salomėja Nėrimi.

Muziejininkas, kraštotyrininkas Raimondas Guobis pasiūlydė savo naujuoju leidiniu „Kelminio pasaka: Zenono Valuntos skulptūrų karalystė“ (2021 m.), prisiminė svarbiausius tautodailininko gyvenimo faktus, apžvelgė Z. Valuntos sukurtų medžio skulptūrų karalystės ženklus.

Mintimis apie pastarųjų metų atradimus dalijosi draugijos pirmininkas T. Kontrimavičius. Muziejininkas džiaugėsi, kad jam pavyko surasti prieškarinio Anykščių teisėjo Antano Gerulaičio pėdsakus ir sudėlioti šio teisininko biografiją.

Dėmesys asmeninėms bibliotekoms

Viešosios bibliotekos Krašto dokumentų ir kraštotyros skyriaus vedėja A. Berezauskienė, aktyviai tyrinėjanti žymių anykštėnų asmenines bibliotekas, pasiūlė ateinančiais metais visą seminarą paskirti asmeni-

Jubiliejus švenčiančius kraštotyrininkus Virginijų Strolia ir Ligita Matulienę pasveikino Anykščių kraštotyrininkų draugijos pirmininkas Tautvydas Kontrimavičius.

nėms bibliotekoms.

Renginio metu kraštotyrininkas Artūras Šajevičius parodė savo asmeninėje dinastinėje bibliotekoje sukauptus retus ir senus leidinius. Tyrinėdamas senelių biblioteką, jis išsiaiškino, kad jo šeimos bibliotekoje yra nemažai knygų, priklausiusių kitiems žymiesiems asmenims: dvarininkams Hopenams ir Okuličiams. A. Šajevičius Anykščių viešajai bibliotekai padovanojo rašytojo Felikso Bernatovičiaus 4 tomų istorinį romaną „Pojata, corka Lezdejki albo Litwini w XIV wieku“ („Pajauta, Lizdeikos duktė, arba Lietuviai XIV amžiuje“), išleistą 1898 m. Varšuvoje.

Knygų derlius

Šio straipsnio autorė, bibliotekininkė Birutė Venteraitienė, parengusi išleistų kraštotyrininkų knygų apžvalgą, pristatė parodą „2020–2021 metų anykštėnų kraštotyrininkų darbų derlius“.

O derlius tikrai gausus – daugiau kaip dvi dešimtys knygų,

tarp kurių net šešios kraštotyrininko R. Guobio išleistos knygos, gamtos kraštotyrai priskirta S. Obelevičiaus knyga „Imunitetą stiprinantys augalai“, kraštotyrininko, pedagogo Gintaro Ražansko knyga „Anykščių Jono Biliūno gimnazija“.

Paroda „Kalendoriai skaičiuoja metus“

Sambūryje nemaža dėmesio sulaukė paroda „Kalendoriai skaičiuoja metus“, kurioje eksponuojami kalendoriai iš bibliotekininkės, kraštotyrininkės L. Matulienės kišeninių kalendoriukų kolekcijos.

Savo kišeninių kalendoriukų kolekcijoje ji yra sukaupusi arti 3000 kalendorių. Pasak kalendoriukų savininkės, pradžią jų rinkimui davė draudimo agentai, kurie, ateidami į namus, su savo pasiūlymais palikdavo ir kalendoriukų. Kalendoriukus Ligita kolekcionuoja jau daugiau kaip dešimt metų. Jos kalendoriukų kolekcija yra dalis Anykščių krašto istorijos, atspindinčios to meto aktualijas, reklamą, politinius įvykius.

horoskopas

AVINAS. Laikas rimtai imtis projekto, kurio sėkme iš tiesų tikite. Šiuo metu susiklosčiusios aplinkybės jums ypač palankios. Savaitgalį būsite kupinas naujų idėjų ir nekantrausite greičiau jas išbandyti praktikoje.

JAUTIS. jokiu būdu nesiblaškykite, bandydamas reaguoti į kiekvieną dirgiklį. Jokiu būdu nekurkite keršto planų už anksčiau patirtas skriaudas. Savaitgalį galimas konfliktas šeimoje dėl pinigų.

DVYNI. Pirmoje savaitės pusėje gyvensite gan intensyvią visuomeninę gyvenimą. Nesidrovėkite žiūrėti savo interesų. Nedalykite pažadų, kurių negalite ištesėti. Pasi-
stentkite likti ramus ir santūrus.

VĖŽYS. Jus neabejotinai lydės sėkmė, tad nedelsdamas imkitės pačių svarbiųjų darbų. Jūsų agresyvus elgesys kai ką labai nustebins, bet, kita vertus, gausite tai, ko norite.

LIŪTAS. Pažintis su svarbiais ir įtakingais žmonėmis paskatins jus elgtis drąsiau ir ryžtingiau, pribrešite esminiam sprendimui. Apskritai šią savaitę būsite gan kategoriškas, ypač negalėsite pakeisti neigiamų atsakymų...

MERGELĖ. Būkite atidus klausytojas - galite sulaukti protingo patarimo, ypač iš vyresnio giminaičio lūpų. Savaitės vidury verčiau nesimkite spręsti asmeninių problemų ar keisti ką nors namuose.

SVARSTYKLĖS. Laukia dalykinė kelionė. Ji bus naudinga, užmegs naujų kontaktų, sužinosite vertingos informacijos. Parodę tam tikrą apsigėrimą, galite neblogai uždirbti.

SKORPIONAS. Savaitės pradžia gali būti ganėtinai sunki ir svarbi jūsų karjera. Pasistenkite pasirodyti kiek galite geriau tiek kolegų, tiek viršininkų akyse. Vienungiams ši savaitė taip pat žada romantiškų nuotykių.

ŠAULYS. Šią savaitę anaipol nepasizymėsite organizaciniais sugebėjimais, tad verčiau užsiimkite darbais, kuriems tereikia jūsų paties rankų ar galvos. Jei domitės kompiuteriais, šią savaitę būtų pats laikas nuo žaidimų pereiti prie darbų.

OŽIARAGIS. Daug rūpesčių kels piniginių reikalų tvarkymas. Jūsų didysis varžovas bus žmogus, gimęs Vandeno ženkle. Kautis bus nelengva, bet labai įdomu, ypač jei esate tikras kovotojas.

VANDENIS. Fizinis darbas ar sportas savaitės pradžioje padės jums produktyviau naudoti savo energiją. Jūsų viršininkas šią savaitę veikiausiai bus nekaip nusiteikęs, tad verčiau nesipainiokite jo kelyje.

ŽUVYS. Nepražiopskite progos užsidirbti papildomų pinigų! Būsime emociškai nestabilus ir sunkiai nuspėjamas, tad nuo jūsų gali nekaltai nukentėti pavaldiniai ar šeimos nariai. Pasistenkite šiomis dienomis nepriiminėti svarbių sprendimų.

užjaučia

Mirtis užpučia gyvenimą kaip žvakę, tik niekada neištrins brangaus žmogaus atminimo.

Nuoširdžiai užjaučiame Editą MARCINKEVICIENĘ dėl mylimos mamytės netekties.

Bendradarbiai

Sunkią netekties valandą dėl Prano Bulotos mirties užjaučiame artimuosius.

Anykščių rajono savivaldybės vadovai

Dėl skaudžios tėvelio Prano netekties reiškiamė nuoširdžią užuojautą Seimo nariui Sergejui JOVAIŠAI.

Telydi Velionio artimuosius paguoda ir dvasios tvirtybė šią sunkią netekties valandą.

Gabrielius Landsbergis Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas

Reiškiamė užuojautą Juditai SKAČKAUSKIENEI ir Sergejui JOVAIŠAI, mirus jų tėčiui Pranui Bulotai.

„Anykštos“ žmonės

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus tenka „prisijaukinti“

Mokytoja E. Bražiūnienė savo antrokams atskleidžia ne tik mokslo paslaptis, bet ugdo jų toleranciją įvairių sunkumų patiriantiems klasės draugams.

(Atkelta iš 1 psl.)

- Kas yra specialiųjų ugdymosi poreikių vaikai? Ar tai vaikai su emociniais sutrikimais, ar tiesiog mokymosi sunkumus patiriantys?

- Tai mokiniai, kurių galimybės mokytis, įsisavinant ugdymo turinį, dalyvaujant klasės, mokyklos, visuomenės gyvenime dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų, yra ribotos. Specialiųjų ugdymosi poreikių klasifikacija yra plataus spektro. Tai intelekto, specialiojo pažinimo, kalbos ir komunikacijos, judesio, regos, kompleksiniai, emocijų, elgesio, socialinės raidos, neurologiniai, autizmo spektro sutrikimai.

- Kaip suprasti, kad vaikas turi sunkumų? Gal jis tiesiog tinginys ar išlepintas, kaip dažnai yra sakoma?

- Vaikai iš prigimties yra labai smalsūs, kūrybingi ir tikrai nevalia jų vadinti išlepintais ar tinginiais. O atpažinti sutrikimus nėra labai sudėtinga: jei pirmoje klasėje vaikas sunkiai pritampa, stokoja mokymosi motyvacijos, yra agresyvus, atsiranda ryškių pykčio priepuoliukų, jis vengia bendravimo, šalinasi klasės draugų, vengia akių kontakto, patiria mokymosi sunkumų, greit pavargsta - tai pirmieji signalai suaugusiems: „Padėkite man“.

- Kokių sutrikimų turinčius vaikus Jums tenka mokyti? Kaip juos „prisijaukinate“?

- Tenka mokyti įvairaus spektro, specialiojo ugdymosi poreikių turinčius mokinius. Tai intelekto, kompleksinių, emocijų, elgesio, socialinės raidos, autizmo spektro sutrikimų turintys vaikai. Labai tinka

žodis „prisijaukinti“, dažnai jį vartoju, ne tik specialiųjų poreikių mokinių, bet ir sveikų vaikų artumui apsaugoti. Tik „prisijaukinus“ vaiką, pažinus jo charakterio, temperamento savybes, pažinus ir pripažinus jį, kaip asmenybę, abipusio pasitikėjimo, pagarbos, pakantumo ir didžiulio tikėjimo vaiko sėkme, kad jam pavyks, sąlygomis imiesi ugdymo. Toks mokinukas pirmiausia turi saugiai jaustis mokykloje ir tikėti tavimi.

- Ar pritariate tam, kad tiek specialiųjų poreikių, tiek ir gabūs vaikai mokytųsi kartu? Ar nenukenčia gabieji ir galbūt sunkumų turintiems būtų lengviau mokytis pagal jiems vieniems pritaikytą programą ir su tik jiems vieniems paskirta mokytoja?

- Tai tikrai labai skausmingas ir aktualus klausimas. Nuo 1991 metų yra pradėtas vienas iš švietimo politikos prioritetų – įtraukusis ugdymas bendrojo lavinimo mokyklose. Iš dalies pritariu: nukenčia tiek vieni, tiek kiti.

Kadangi visose Lietuvos mokyklose vykdomas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtraukusis ugdymas, švietimo sistema vis dar ruošia aplinką tokiems vaikams. Ji dar nėra davusi reikalingų įrankių. Nėra lengva dirbti su tokiais moksleiviais: klasėje reikalingas padėjėjas, reikia specialistų, kurie talkintų šiems mokiniams. Reikia dar įdėti darbo.

Pirmiausia, ką reiktų padaryti, kad abiejų šių grupių vaikų ugdymas vyktų kokybiškai ir kad nė viena pusė nebūtų nukriausta, – tai sumažinti mokinių skaičių klasėse. Tai būtynybė. Tikiu, jog artimiausiu laiku

mūsų šviesiausieji švietimo sistemos protai taip ir padarys.

Vaikas, turintis raidos sutrikimų, turi teisę būti pripažintas, jam turi būti suteikta galimybė lavintis pagal savo gebėjimus, gyventi klasės, mokyklos bendrijoje. Manau, jog tie mokiniai, kurie turi emocijų, elgesio, žymių intelekto sutrikimų, negbantys valdyti pykčio priepuolių ar yra agresyvūs, turi būti mokomi mokykloje įsteigtoje specialiojoje klasėje. Su šiais vaikais dirbtų ne viena mokytoja, o specialistų komanda. Ir tik tuomet, kai vaikas įgytų tinkamus elgesio korekcijos, emocijų valdymo įgūdžius, jis būtų pamažėle integruojamas į pamokas. Taigi, laimėtų abi pusės. Ir ugdymo procesas vyktų sklandžiau.

- Kiek šiuo metu klasėje turite mokinių? Kiek iš jų – su specialiais ugdymosi poreikiais?

- Šiuo metu turiu 21 mokinį, antrookus. Iš jų – keturi su specialiais poreikiais. Pirmoje klasėje tokių mokinių buvo septyni, bet trys išvyko gyventi kitur.

Prisitaikyti tiems „kitokiems“ vaikiams klasėje iš tiesų yra nelengva. Ugdymo metu vyksta išstisimas procesas, kol pavyksta ir vieniems, ir kitiems mokiniams prisitaikyti, pripažinti vieniems kitus, toleruoti, būti pakantesniems, jausti pagarbą. Tai yra labai nuoseklus, sistemingas ir nelengvas darbas. Bet mums pavyko. Džiaugiuosi, kad šiemet mes jau sutariame ir bendradarbiaujame, vieni kitiems padėdami, ir, sakyčiau, labai ryškių patyčių išvengiam.

- Ar yra klasėje kažkoks „limitas“, kiek gali mokytis specialiųjų poreikių turinčių vaikų?

- Tokio „limito“ nėra. Yra tik nustatytas maksimalus mokslieivių skaičius klasėje – 24.

- Kaip integruoti klasėje „kitoki“ vaiką? Kaip išvengti Jūsų minėtų patyčių, užgauliojimų? Vaikai žiaurūs, greitai „suuodžia“, kuris silpnėsnis...

- Klasėje atsiradus neigiamam vaikui, išryškėja jo padėties kitoniškumas. Vaikai puikūs psichologai,

greitai „suuodžia“, jog kažkas vyksta ne taip. Koks yra mokytojo požiūris į tą „kitonišką“ vaiką, toks požiūris bus ir klasės mokinių. Todėl, nors ir tikrai toks mokinis kelia labai didelių rūpesčių, mokytojas turi priimti vaiką ne tik su privalumais, bet ir su trūkumais ir į aplinką transliuoti gerąsias vaiko savybes, kad klasės draugai pamatytų, jog tas vaikas toks pat kaip jie, tik truputį kitoks. Ir jam reikia draugų pagalbos. Būna visko – ir patyčių, ir užgauliojimų – bet šiame procese, pamokose, pertraukose, klasės valandėlėse, išvykose ir kitose veiklose vyksta sistemingas, nuoseklus, vaiką į klasės gyvenimą integruojantis, procesas.

Tai tarsi akmens ridenimas į kalną. Bet, kai pamatai, jog vaikas užaugo elgesiu, valdo emocijas, kai ima šypsotis jo akys, jis patiria sėkmę, pažinimo džiaugsmą, vadinasi, ne veltui ridenai tą sunkų „akmenėlį“...

- Kaip Jūs elgiatės su netramdomais mokiniais? Ką daryti, jei pamokoje vaikas neklausė, kelia isteriją, galbūt net mušasi?

- Yra parašyta labai daug knygų, kaip elgtis su šiais mokiniais, tačiau nėra parašytos knygos tam konkrečiam tavo klasėje besimokančiam vaikui, kuris patiria sunkumų. Ją betarpiškai rašo mokytojas ir vaikas bendradarbiaudami, patirdami sėkmes ir nesėkmes, tikėdami ir pasitikėdami. Labai svarbu rasti laiko išklausti ir suprasti. Dažniausiai vaikas vienaip ar kitaip elgiasi, nes nepatenkinami jo baziniai poreikiai. Tad kokia gali eiti kalba apie mokslus? Jam iki mokslų toli, kaip iki kosmoso...

Netramdomi vaikai - tai SOS pagalbos šauksmas, transliuojamas suaugusiems: „Prašu tik supratimą“. O kaip „tramdu“, nuraminu? Turime nusiraminti, mokykloje – nusiraminti skirtas kambarėlis, klasėje – nusiraminti pagalvėlė, nusiraminti kėdutė.

Pamenu, vieną ramybės „drumstėją“ pasodinau ant tos

kėdutės, jis man sako - vis tiek nenusiraminiu, o aš jam sakau, dar reikia 3 minutes pasėdėti ir įdaviau smėlio laikroduką, jis žiūri į byrančias smilteles ir matau, kaip šypsosi ir rimsta.

- Kiek svarbu yra kuo anksčiau nustatyti vaiko raidos, elgesio sutrikimus?

- Iš tiesų, mama drauge su šeimos gydytoju turi vaikutį stebėti nuo pat gimimo. Stebėti, kalbėtis, neslėpti. Kuo anksčiau pastebimi raidos pakitimai, tuo lengviau yra vėliau. Nes dažniausiai diagnozė būna pavėlinta. Vaikučiai į pirmą klasę ateina su deformuotais charakteriais, labai ryškiais emociniais ir elgesio sutrikimais.

Pastebėjau labai įdomų dalyką ir pasidariau statistiką: daugiausia su emociniais, elgesio ir dėmesio sutrikimais į mokyklą ateina berniukai. Yra tik viena kita mergaitė. Mano nuomone, tai yra netinkamas suaugusiųjų arba tėvėlių elgesys berniukų atžvilgiu. Ko gero, trūksta žinių, kaip juos auklėti. Žinau, kad nuo dvejų iki ketverių metų, kuomet vyksta savarankiškumo krizė, kai berniukai protestuoja ir užsispiria – pykčio priepuoliai per dieną kartojasi net iki 24 kartų – tėveliai nebesusitvarko, jie ima „laužyti“ vaiką kaip asmenybę, netinkamai bausti. Į mokyklą vaikai iš namų atsineša netinkamą elgesio modelį. Tada smurtauja kitų vaikų atžvilgiu, o tada tą rėžį ištaisyti yra labai sunku. Nors įmanoma.

- Ar tiesa, kad šiais laikais yra daugiau vaikų su specialiais poreikiais? Kaip su jais būdavo elgiama anksčiau, ar teikiama kokia pagalba? Dažniau turbūt už netramdomą elgesį mokiniai būdavo metami iš mokyklos nei jiems ieškoma pagalbos?

- Daugiau kaip 600 milijonų žmonių (apytiksliai 10 procentų visos pasaulio populiacijos) kenčia dėl vienos ar kitos negalios. Sparčiai besikeičiant ekonominėms ir socialinėms visuomenės sąlygoms, daugėja specialiųjų poreikių vaikų. Šie mokiniai, jei neklystu, sudaro iki 20 procentų visos Lietuvos moksleivių populiacijos.

Nuo 2011 metų keitėsi ir specialiųjų ugdymosi poreikių apibrėžimas. Jis įvardija platesnį sutrikimų spektrą.

- Jei klasėje yra „kitokių“ mokinių, galbūt likusi klasės dalis yra tolerantiškesnė, užauga kitokiems žmonėms pakantesni žmonės?

- Be abejo, jie įgyja kitokių patirčių, išmoksta pamatyti, kad yra visokių žmonių, suprasti kitokią vaiką.

(Nukelta į 6 psl.)

Specialiųjų ugdymosi poreikių vaikus tenka „prisijaukinti“

(Atkelta iš 5 psl.)

Kartais būna ir skausmingų patirčių, bet jie geba pamatyti savo bendraamžių kitoniškumą ir jiems padėti.

Net ir mūsų klasėje, kai vaikai buvo pirmokai, sveikieji mokiniai labai šalinosi „kitokių“ vaikų, juos ignoravo. Buvo labai daug tokių dalykų, kur reikėjo kalbėtis tiek klasės valandėlėse, tiek individualiai. Yra net ir tėvelių, kurie pasako savo vaikams, kad su tuo ar anuo draugauti negalima. Vaikai atviri, jie taip ir pasako: „Man mamytė liepė su tavim nedraugauti“. Kalbamės, kad klasėje esame kaip šeima ir turime padėti išmokyti elgtis tinkamai, jei sunku, suteikti draugui „pirmąją pagalbą“. Ir mums pavyko: jie randa bendrą kalbą tarpusavyje.

- Tačiau tokiems vaikams pagalbos mokykloje neužtenka, reikalingi ir kiti specialistai?

- Tikrai taip. Kai tokiam vaikučiui prasideda ta didžiulė audra galvelėje ir savo priemonėmis klasėje nepavyksta jos nuraminti, į pagalbą pasikviečiu specialistą ir tada jis vaiką nusiveda į nusiramino kambarį. Kai jis

nusiramina, tada vėl būna integruojamas į pamoką.

- Ar nebūna problemų su tėvais? Ar visi pripažįsta, kad jų vaikas – „kitoks“, ar netenka įrodinėti, kad vaikui reikia pagalbos? Koks tėvų ir koks mokytojo indėlis turi būti mokant tokį vaiką?

- Sėkmė juk priklauso ne tik nuo mokytojo lūkesčių, bet ir nuo tėvų vertybinių nuostatų, bendradarbiavimo, stereotipų, požiūrio į vaiką. Dažnai tėvai vengia arba gėdijasi pripažinti, jog vaikas yra „kitoks“, ypatingas, tuomet tenka įrodinėti, jog vaikui reikalinga pagalba. Mokytojo, tėvų, specialistų indėlis yra didžiulis. Juk tai mes, suaugusieji, esame pagrindiniai vaiko pagalbininkai, globėjai, patarėjai, padedantys vaikui susivokti ir atrasti savo vietą šiame sudėtingame pasaulyje.

- Kiek metų pati dirbate pedagoge? Ar dirbate ir vaikų psichologe? Ar visuomet dirbate ir su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais? Kuo šis darbas sunkus, kuo – įdomus? Ar patartumėte jauniems žmonėms rinktis tokią profesiją?

- Kartu su mokinukais esu jau 42 metus. Niekada nesua-

bejojau profesijos pasirinkimu. Žaviuosi savo profesija, nors neslėpsiu, būna nepaprastai sudėtingų situacijų, akimirų... Bet pamatai ryte vaikų spindinčias akis ir negali nesišypsoti, neri į pamokas, į vaikų pasaulį. O mokytojas be psichologinių žinių - tarsi be oro... Ypač dirbant su specialiųjų poreikių vaikais.

Taip, visuomet teko dirbti su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais, nors jie taip ir nebuvo įvardijami. Šis darbas yra sunkus, nes tenka ginti vaiko teisę į visavertį ugdymą bendrojo lavinimo mokykloje nuo sveikus vaikus turinčių tėvų, visuomenės požiūrio. Dažnai sveikus vaikus turintys tėvai mokytoją smeigia prie sienos ir kaltina dėmesio stoka jų vaikams arba, ignoruodami klasę su „kitokiais“ vaikais, pasirenka kitą mokyklą. O juk kiekvienoje mokykloje ir kiekvienoje klasėje „kitokių“ mokinių yra.

Šiems vaikams ypač reikalingas ugdymo kompleksškumas, visapusiškumas: tėvai, pedagogai, specialistai, bendraamžiai, visuomenė. Tolerancija už teisę būti „kitokiam“. Kai vaikas patiria sėkmę, klasėje tampa lygiaverte asmenybe, yra akty-

vus, išdrąsėja, susivaldo, patiria pažinimo džiaugsmą, galų gale patiria sėkmę, atgimsta motyvacija mokytis, tuomet ir pajunti Sizio ridenamo į kalną akmens motyvo prasmingumą.

Nėra kūrybiškesnės, spalvingesnės, prasmingesnės, įdomesnės, įvairiapusiškesnės profesijos nei mokytojo profesija. Tik pakeliui į šią profesiją jaunuoliams rekomenduočiau pasiimti neišsenkančią kantrybę ir besąlygišką meilę vaikams.

- Kokios savybės yra svarbiausios mokytojui, dirbančiam su tokiais vaikais?

- Manau, kad diplomą mokytojui suteikia tik teisė dirbti. Ypač specialiųjų poreikių vaikams mokytojas turi būti linksmas, būtinai – empatiškas, charizmatiškas, intriguojantis bet kokioje situacijoje, geras, bendraujantis, pasitikintis savimi, kūrybiškas, pakantus ir be galo kantrus, turėti talentą mokytis. Taip pat jis turi mokėti spręsti vaikų problemas, turėti tam įgūdžių. Ir, žinoma, jis privalo mylėti vaikus ir savo darbą.

Vaikas, turintis specialiųjų poreikių, labai jaučia mokytoją, jo energetinį pulsą. Jei susinerini, būni ne visai kantrus, ne-

ramus, gauni atgal tą patį – vaikas taip pat bus neramus. Todėl privalai į pamoką ateiti linksmas, gerai pailsėjęs, nusiteikęs pozityviai, kad tau pavyks ir kad atneši sėkmę.

- Kur mokėtės pati ir kaip nusprendėte tapti mokytoja, dirbti su specialiųjų poreikių turinčiais vaikais?

- Klaipėdos universitete baigiau ikimokyklinės pedagogikos ir psichologijos studijas, o Šiaulių universitete pradinio ugdymo socialinių mokslų edukologijos studijas.

Iš tiesų, jau būdama maža žinojau, kad dirbsiu su mažais vaikais. Mano vaikystėje įgyta neigiama patirtis pastūmėjo rinktis šitą profesiją. Kai buvau maža, patyriau tokių neteisinių nuobaudų savo atžvilgiu, kuomet net nesupratau, už ką buvau baudžiama. Mano tėtis buvo griežtas ir aš protestavau prieš tas neteisingas nuobaudas. Vėliau mokykloje pastebėjau diskriminaciją iš mokytojų pusės kai kurių mokinių atžvilgiu, nes kai kurie mokiniai buvo privilegijuoti. Matydama visa tai, galvojau: kai aš užaugsiu, aš dirbsiu su mokiniams ir mokysiu suaugusius ir tėvelius, kad jie taip nesielgtų. Jau mažytė žinojau, kad šį darbą dirbsiu, ir šito siekiau.

sprintas

Biatlonas. Estešunde (Švedija) vyksta pasaulio biatlono taurės varžybos. Sezono atidarymo 20 km etape asmeninėse lenktynėse šeštadienį, lapkričio 27-ąją, sėkmingai pasirodė Lietuvos rinktinės lyderis anykštėnas Vytautas Strolia, užėmęs 18 vietą. Antrasis anykštėnas Linas Banys finišavo 93-ias (iš 114 dalyvių). Karolis Dombrovskis užėmė 44-ąją, Tomas Kaukėnas - 72-ąją vietą. Sekmadienį sprinto

varžybose V.Strolia finišavo 39-as, K.Dombrovskis - 50-as, T.Kaukėnas - 72-as, L.Banys -100-asis. Šeštadienio startas V.Stroliai buvo ir jo paties gimtadienio dovana sau - tą dieną Vytautui sukako 29-eri.

Karatė. Praėjusį sekmadienį, lapkričio 28 dieną, Vilniuje vyko Lietuvos Karatė lygos II etapas. Varžybose 6-iose amžiaus grupėse dalyvavo per 700 sportininkų. Anykščių karatė sporto klubui „TAKAS“ atstovavo 11 sportininkų. Varžybų

nugalėtojais savo amžiaus grupėse ir svorio kategorijose tapo Gabrielė Šilakaitė, Augustas Sargūnas, Ronaldas Nikitinas, Dautartas Dambrauskas. Antrąsias vietas savo amžiaus grupėse ir svorio kategorijose iškovojo Eglė Raščiauskaitė, Martynas Šatkus, Martynas Jovaiša. Trečiąsias vietas savo amžiaus grupėse ir svorio kategorijose iškovojo Gabrielė Skačkauskaitė, Titas Simonavičius, Dionizas Šapoka.

Sunkioji atletika. Panevėžy-

je vyko net dvejose sunkiosios atletikos varžybos – regiono jaunimo bei P. Matkevičiaus atminimo turnyras. Anykštėnai, kaip įprasta, pademonstravo solidžius rezultatus.

Tomas Miškeliūnas (sv. kt. iki 67 kg) be didesnių pastangų užėmė pirmąją vietą (išrovė 75 kg, išstūmė 95 kg). Edvinas Baklanovas (sv. kt. iki 81 kg) taip pat tapo nugalėtoju (100-125). Pagal Sinklerio taškus, jis jaunimo varžybose užėmė pirmąją, o P. Matkevičiaus turnyre – antrąją vietą. Povilas

Juodviršis (sv. kt. iki 89 kg) pagerino savo asmeninius rekordus (80-95) ir užėmė pirmąją vietą. Pirmose rimtesnėse varžybose dalyvavo ir Laurynas Bražiūnas (sv. kt.iki 89 kg), pasidabinęs bronzos medaliu (45-55). Povilas Kalasauskas (sv. kt. iki 109 kg) liko antras (60-70) – jis nusileido kitam anykštėnui Matui Puodžiūnui (112-125). Matas jaunimo varžybose, skaičiuojant pagal Sinklerio taškus, užėmė antrąją vietą, o P. Matkevičius turnyre liko trečias.

savaitgalio diskusija Ar reikia Anykščiams Lėto miesto statuso?

Anykščiai siekia Lėto miesto statuso. Norint oficialiai tapti Lėtu miestu, miestas turi prisiimti per 50 įsipareigojimų, tokių kaip triukšmo, taršos ir eismo mažinimas, aplinką tausojančių technologijų propagavimas, pėsčiųjų zonų bei žaliųjų erdvių didinimas, vietinių verslų ir amatų skatinimas, vietinės virtuvės tradicijų puoselėjimas ir pan..

Ką manote apie siekius Anykščiams tapti Lėtu miestu?

Petras Alijošius: „Tai kad dabar jau lėtas miestas. Kombainai ir traktoriai lėtai važiuoja per visus Anykščius. Pastatų renovacija vyksta lėtai. Investicijos dar lėčiau ateina. Tikriausiai rajono valdžia mąsto lėtai. Tai ko daugiau reikia.“

Juozas: „Labai geri siekiai. Tikrai nenoriu, kad Anykščiai virstų Šventąja ir per visą naktį klyktų Cicinas ar Katunskytė, kad taku lakstyti dviračiai ir šūkauit. „Karšti čeburekai“, kad kioskuose

būtų tik kiniškas šlamštas ir latviška žuvis.“

Senjoras: „Reikia pagaliau liautis švaisčius biudžeto lėšas visokiems niekams, neaiškiems, bereikalingiems projektams. Kiek svaiciota apie Anykščius - Europos kultūros sostinę ar panašius išsidirbinėjimus. Dabar sapaliojama apie kažkokį Lėtos architektūros ir lėto meno festivalį. Net kultūros taryboje svarstytas tas klausimas, bus prašoma pinigų iš biudžeto. Kai Anykšta apie tą fes-

tivalį parašė, tai sunku ir suprasti, kas ten bus, kas ką organizuos, kuo ypatingas tas festivalis bus. Čia reikia lėtumo ir tik gerai apgalvojus, išigilinus reiktų skirti.“

Iš sraigių gyvenimo: „Ramybės rajone nėra kam išvežti gyventojų sugrėbtų lapų. Apie lapų grėbimą jau nėra ką kalbėti... Kaip ir apie vienos laiptinės namo renovaciją, trunkančią antrus metus ir dar pabaigos nematyti... Geriausi lėto miesto pavyzdžiai.“

Svečias: „Anykščiuose jau ir dabar per daug lėtumo. Važiavimas centrinėmis miesto gatvėmis yra kančia. Norint miestui išgyventi, reikia ir kažkokios pramonės objektų. Tam esant kyla atlyginimai ir daugiau pasilieka jaunų žmonių. Lėtas miestas tai pensionatas. To siekti reikia tik

tada, jei jau nebėra vilties miestui likti miestu.“

Sraigius: „Koks ten Lėto miesto statusas. Anykščiai ir taip turi tokį statusą. Kai kurios gatvės taip susiaurintos, paliekant didžiulius plotus pėstiesiems ir dviratininkams, kad automašinomis ir taip nepaskubėsi. O koks idiotas projektavo kelią-gatvę link naujųjų kapinių. Privažiuoti sudėtinga - aukštas kalnas, posūkiai, kelias taip susiaurintas, kad vos įmanoma prasilenkti dviem lengviems automobiliams. O jei kely pasitaikys koks sunkvežimis? Tai gi, Anykščiai kai kurių valdininkų dėka ir taip jau pretenduoja į Lėto miesto titulą.“

Spuogas: „Ne tik Anykščiai lėtas miestas, bet ir visas rajonas. Lėtai tvarkomi keliai, lė-

tai kokios nors naujos statybos vykdomos. Kai kur, pavyzdžiui, Svėdasuose lėtai vyksta naujų kapinių vietos parinkimas, jei tokie dalykai iš viso vyksta. O kapinės jau baigiamos užlaidoti. Lėtai kuriamos darbo vietos, bedarbių gretos auga. Kultūra kai kur taip sulėtėjo, kad žmonės jau užmiršo, ką reiškia kultūriniai renginiai. Reikia skelbti visą rajoną Lėtu rajonu ir visam rajone organizuoti architektų sumanytą Lėtą festivalį. Gal nors tada lėtai pagersime, pasivaišinsime ir pasidžiaugsime lėtai slenkančiu nuobodžiu gyvenimu.“

Pankratijus: „Lėtai judantiems savivaldybės biurokratams bus sunku pasiekti Lėto miesto statusą. Nors jau ir taip miestelis lėtas.“

(Kalba netaisyta – red. past.)

vardadieniai

šiandien

**Andriejus, Saugardas, Dovainė,
Andrius, Saugirdas, Saugirdė,**
gruodžio 1 d.

**Aleksandras, Butigeidas,
Eligijus, Natalija, Almina.**
gruodžio 2 d.

**Liucijus, Svirgailas, Paulina,
Milmantė, Aurelija.**
gruodžio 3 d.

**Pranciškus, Gailintas,
Audinga, Ksaveras.**

mėnulis

lapkričio 30 d. - gruodžio 3 d. -
delčia.

anekdotas

- Brangioji, kodėl tu nupjauš-
tai dešrelių galus jas virdama?

- Aš taip išmokau iš savo ma-
mos, eik, paklausk jos.

- Uošviene, kodėl jūs nu-
pjaušot dešrelių galus jas vir-
dama?

- Mano mama taip darė, pas-
kambink ir paklausk jos...

- Sveiki, čia jūsų anūkės vy-
ras. Sakyt kodėl jūs, jūsų du-
kra ir anūkė prieš verdant deš-
reles nujaunat jų galus?

- Jos ką? Vis dar naudoja
mano mažą puodą?

Atvežė čiukčia į Maskvą par-
duoti lapės kailiukų. Jam labai
patiko viena maskvietė. Čiuk-
čia jai ir sako:

- Aš tau vieną lapę – tu man
vieną naktį.

Moteris sutiko. Kitą dieną jai
patiko, kad galima taip lengvai
užsidirbti lapę ir ji pasiūlė pa-
kartoti. Pakartojo. Bet čiukčia
nedavė kailiuko. Paėmė dar ir
pirmąjį.

- Čiukčia norėjo – čiukčia
mokėjo. Tu nori – tu moki.

Vyras sako žmonai:

- Tu nupirkai man dviem dy-
džiais didesnius marškinius!

- Žinau. Aš nenorėjau, kad
pardavėja žinotų, už kokio nu-
piepėlio ištekėjau.

- Alio, ar tai Saugumo depar-
tamento anoniminis telefonas?

- Taip, pilietei Petrai Petraus-
kai, mes jūsų klausome.

oras

Ant pėsčiųjų tilto bus galima prigulti

(Atkelta iš 1 psl.)

Kaip jau rašė laikraštis „Anykšta“, Ž.P.Smalskas ru-
denį pasirašė su Anykščių ra-
jono savivaldybe sutartį dėl
mažosios architektūros ele-
mentų pagaminimo ir jų su-
montavimo.

Maksimali sutarties vertė –
9 tūkst.725 Eur. Joje numat-
yta, kad Ž.P.Smalskas turės
iš dvigubo pjovimo medienos
pagaminti tris gultus, tris sta-
lus ir keturis suolus bei atlo-
šus su tarpais prieskoniniams

augalams.

Sutartyje numatyta, kad me-
nininko kūriniai bus sumon-
tuoti ant pėsčiųjų tilto.

Šie mažosios architektūros
elementai atsiranda Anykščių
rajono savivaldybei vykdant
projektą „Sveiki miestai“.

Projekte „Sveiki miestai“
Anykščių rajono savivaldy-
bė dalyvauja su partneriais -
miestais iš Italijos, Didžiosios
Britanijos, Graikijos, Portu-
galijos, Olandijos, Maltos,
Latvijos bei Estijos.

Šio projekto tikslas yra su-

kurti miestų tinklą, skatinantį
gilinti sveikatos bei miesto
aplinkos ryšį. Projektu nori-
ma gerinti gyventojų sveika-
tos būklę.

Bendras projekto „Sveiki
miestai“ biudžetas siekia 150
tūkst. Eur. Anykščių rajono
savivaldybės dalis šiame pro-
jekte – 7 tūkst.800 Eur. Iš sa-
vivaldybės biudžeto projektui
skirti 1 tūkst.700 Eur.

Beje, įtikti anykštėnams su
panašiais pirkiniais Anykščių
rajono savivaldybei sekasi
gan sunkiai – tuoj pat sulau-

kiama daugybės kritikos. Taip
nutiko ir su mieste pavasari
įrengtais naujais lauko suoliu-
kais bei šiukšliadėžėmis. Už
beveik 12 tūkst. Eur buvo nu-
pirkti septyni lauko suoliukai
bei keturios lauko šiukšliadė-
žės. Šiuos gaminius Anykš-
čių rajono savivaldybė pirkė
iš UAB „Naujieji ženklai“. Kaip
skelbia pati bendrovė, ji
atstovauja garsiems Europos
gamintojams, pasižymintiems
novatorišku požiūriu į besi-
keičiančias madas ir žmonių
poreikius.

KVIEČIMAS

Gruodžio 4 dieną 19 val.
kviečiame į koncertą
Anykščių kultūros centre,
 kuriame jaukią šventinę nuotaiką
bei nepamirštamą akimirkas sukurs
**Lietuvos nacionalinis simfoninis
orkestras su dirigentu maestro Gintaru
Rinkevičiumi ir atlikėja Kamile Bontė.**

Po koncerto pakviesime visus pabendrauti, pasivaišinti.

Koncerto kaina asmeniui 50 eur.

Dalyviams bus rašomi vardiniai kvietimai, kiekvienas bus
registruojamas (vardas, pavardė, tel.nr.), todėl rezervuojant kvietimus
prašysime renginio dalyvių kontaktų.

Dalyvavimui renginyje būtinas galimybių pasas.

Kvietimus prašome rezervuoti iš anksto telefonu +370 686 97919

Rokiškio verslo klubas ir Anykščių vadovų klubas